

Obavijest

**Summer School 2002.:
"Defining European Studies: National Experiences
and Regional Perspectives"**

Odesa, 29. srpnja – 16. kolovoza 2002.

U Ukrajini, u gradu Odesi, ovoga je ljeta održana ljetna škola pod nazivom "*Defining European Studies: National Experiences and Regional Perspectives*". Škola je organizirana pod pokroviteljstvom zaklade Open Society Institute, program HESP, čiji je glavni pokrovitelj George Soros. Organizacija škole bila je povjerena Centru za međunarodne studije koji djeluje u okviru Odsjeka za međunarodne odnose Instituta socijalnih znanosti. Institut socijalnih znanosti dio je *Odesa National University* koje nosi ime I. Mechnikova.

Škola je bila namijenjena mladim predavačima koji predaju, ili bi jednog dana trebali predavati europske studije i baviti se europskim studijama kao područjem istraživanja. U radu je sudjelovalo 22 sudionika, svi iz država istočne, srednje i jugoistočne Europe. No, kriterij odabira kandidata nije bila pripadnost određenoj državi nego stručne kvalifikacije. Sudionici su bili iz sljedećih država: Ukrajina 5, Hrvatska 2, Makedonija 1, Srbija 1, Rumunjska 1, Moldova 2, Mađarska 2, Slovačka 1, Poljska 2, Litva 1, Bjelorusija 1, Gruzija 1, Kazahstan 1, Kirgistan 1. Vidi se da nije bila zastupljena otprilike polovica država iz regija kojima je škola bila namijenjena, a koje sadrže države koje se približavaju Europi te žele postati članice Europske unije i ostalih europskih integracija.

Osnovni cilj je bio odrediti što su to europske studije kao studij i područje istraživanja, utvrditi osnovne crte koje bi trebale obilježiti europske studije kao studij ili smjer u visokoškolskom obrazovanju i utvrditi metodologiju istraživanja i metode poučavanja europskih studija. Cilj je bio i mladim predavačima koji dolaze iz država izvan Europske unije približiti europska znanja i zainteresirati ih za daljnje bavljenje europskim studijama i razvitak europskih studija u državama iz kojih dolaze. Polemika se vodila i oko toga bi li europske studije (kao studij o Europi, njenim obilježjima, značaju i posebno integracijama) trebale biti ustrojene kao dodiplomski studij (čijim bi završetkom polaznici stekli veliko općenito znanje o Europi), ili bi ih trebalo ustrojiti kao poslijediplomski studij. Diplomci različitih profila mogli bi se nakon završenog studija upisati na poslijediplomski studij iz europskih studija, te tako jednog dana postati stručnjaci za primjerice europske institucije, pravo, ekonomiju, poljoprivredu, promet, sigurnost, politički sustav, kulturu i dr. Zaključeno je da bi europske studije trebale biti ustrojene kao poslijediplomski studij, koji bi služio kao osposobljavanje

budućih stručnjaka za pojedini aspekt europskih djelatnosti. Stručnjaci koji bi prošli tu specijalizaciju trebali bi jednog dana biti zaposleni u eurobirokraciji u ili izvan svoje zemlje, tj. ponajviše u Bruxellesu, gdje je sjedište europske uprave. Naravno da uz europska znanja budući stručnjaci moraju poznavati službene europske jezike, engleski i francuski.

Vrijeme provedeno u Odesi iskorišteno je, kao što ime škole kaže, i za definiranje nacionalnih iskustava u poučavanju europskih studija, te perspektiva država i regija iz kojih su došli sudionici.

Program rada je bio podijeljen u tri modula ili tematske jedinice. Prvi modul bio je institucionalni, drugi regionalni, a treći politički. Rad je bio podijeljen na predavanja (koja su držali uvaženi predavači) te na prezentacije koje je održao svaki sudionik škole, predstavljajući tako sebe, svoju instituciju, svoju državu i stanje koje se odnosi na poučavanje europskih studija u državi iz koje sudionik dolazi. Osim toga, sudionici su dobili materijale i bibliografiju brojnih europskih institucija, integracija i politike, a koji će im olakšati upoznavanje i bavljenje europskim studijama.

Cilj institucionalnog modula bio je sudionicima škole približiti europske institucije i integracijske procese koji su doveli do sadašnjeg stupnja integriranosti dijela Europe. Predavači su bili *Valeriy Kopyyka* i *Tetiana Grozytska* iz Ukrajine, a predavanja su nosila nazive "*The Institutions and the Economy of the EU*" te "*Modern Concepts of the European Integration*". Kao što mu i samo ime govori, taj je modul bio posvećen izučavanju europskih institucija i integracija (Europska unija i velik broj njoj pripadajućih institucija u prvom redu) te teorija europskih integracija (funkcionalizam, neofunkcionalizam, federalizam).

Regionalni modul bavio se regionalizmom u Europi, euroregijama te upravom na državnoj razini i na nižim razinama u Europi. Predstavljena su dva osnovna modela upravljanja koje država provodi prema nižim jedinicama vlasti unutar nje - demokratski i tehnokratski model. Govorilo se i o decentralizaciji, financiranju lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u odnosu na državu, te o položaju država u odnosu na supranacionalne institucije kao što je Europska unija. Spomenute teme je u predavanjima "*The New Regionalism in the European Integration*" izložio *Noralf Veggeland* sa Sveučilišta u Lillehammeru, Norveška. U regionalnom modulu se govorilo i o državi domaćinu ljetne škole. Naime, koordinator ljetne škole *Volodymyr Dubovyk* sa Sveučilišta u Odesi, predavao je o Ukrajini i europskim studijama u predavanjima pod nazivom "*What is European Studies for Ukraine and how to teach it?*".

Treći modul ili politički je bio posvećen političkim aspektima europske integracije. Politički aspekti europskih integracija vrlo su zanimljiva i opširna tema, te je ljetna škola mogla pružiti tek početni uvod u proučavanje te problematike. Uz predavanja u okviru političkog modula održan je i workshop na temu određivanja što bi trebale biti europske studije i o metodologiji europskih studija.

Možemo zaključiti da je ljetna škola posvećena europskim studijama za velik broj sudionika bila prva prilika da se upoznaju s europskim studijama i integracijama. Sudionici su proširili i podigli razinu znanja, a stvorena je i mreža mladih obrazovanih ljudi koji će u budućnosti moći komunicirati, razmjenjivati iskustva i saznanja te unapređivati svoj rad. Uz zahvale donatorima koji su omogućili održavanje takvog korisnog okupljanja, zahvalu treba uputiti i organizatorima i domaćinima, koji su umnogome pridonijeli uspješnosti rada ljetne škole.

Petar Kurečić